

18.

... aneb

Jakou perspektivu má „neautentický“ vztah

Vztahy mezi lidmi jsou jedním z nejsložitějších sociálně psychologických fenoménů. Proč a jak vzniká mezi dvěma lidmi vzájemná sympatie či naopak antipatie? Jak je možné, že se dva lidé milují a současně nenávidí? Odpovědi na tyto a další otázky se často jakoby vymykají našemu racionálně logickému nazírání na svět. Pokud pak jde o vztahy mezi osobami opačného pohlaví, vstupují do hry navíc sexualita a další biologické determinanty chování, někdy i za hranicemi normy. Představte si partnerství mezi mladým mužem a téměř o generaci starší ženou. Žijí spolu, milují se a pijí spolu alkohol. Když se oba opijí, hádají se a muž svou starší družku bije. Proč oba v takovém nerovném vztahu setrvávají? Co je drží spolu? Zvyk? Vzájemná fyzická přitažlivost? Strach ze samoty? Analyticky orientovaný psycholog by mohl říci, že žena vidí ve svém mladším partnerovi nezdravého syna, pro kterého se obětuje. Pro muže představuje starší žena matku, proti níž se bouří. Jakou perspektivu má takový "neautentický" vztah?

Bylo krátce po čtvrté hodině ranní, když v policejní služebně obvodního oddělení zazvonil na stole telefon. Anonymní hlas oznámil, že v příkopu u silnice mezi dvěma obcemi na Přeloučsku leží žena, která nejeví známky života a zavěsil. Psal se konec března roku devadesátého třetího a ranní teploty se tehdy pohybovaly okolo nuly. Na místo okamžitě vyjela policejní hlídka, která po provedeném šetření našla v uvedeném úseku u silnice mrtvolu ženy. Tělo, ležící podél vozovky, bylo ve schoulené poloze a zcela pokryté sněhem. Leželo na levém boku, tváří do trávy. Žena byla oděna do zimního paleta, které měla napůl vysvěcenené a jeho levý rukáv byl roztržen. Vlasová a obličejová část hlavy byla viditelně znečištěna krví. O nález mrtvoly byli okamžitě informováni další policisté. Na místo byla vyslána hradecká "mordparta" spolu s vyšetřovatelem a soudním lékařem.

Při ohledání místa činu byly zajištěny důležité stopy a pořízen videozáznam spolu s fotodokumentací. Soudní znalec provedl prvotní ohledání těla a zároveň vyloučil podezření, že žena utrpěla zranění při dopravní nehodě - o násilné smrti nebylo pochyb. Ke zjištění přesné příčiny byla nařízena soudní pitva. Kriminalisté začali shromažďovat veškeré informace, týkající se bezprostředního místa nálezů a jeho nejbližšího okolí. Pozornost všech přítomných se obrátila od samotné oběti k motivu útoku a dále k tomu, kdo mohl takový čin spáchat. Úsilí celého týmu, které směřovalo k jedinému cíli, mělo jako obvykle velký význam. Jakékoliv získané poznatky se stávají cenným materiálem pro dopadení a usvědčení pachatele. Podrobnými prověrkami v přílehlých obcích policisté zjistili, že obětí je místní třiačtyřicetiletá paní Helena, známá především svou náklonností k alkoholu. Následné informace poté navedly policisty na "horkou" stopu. Žena žila po dobu pěti let ve společné domácnosti se svým o

jednadvacet let mladším druhem, který byl policistům dobře znám již z minulosti.

Poprvé byl Milan souzen pro násilnou trestnou činnost již jako mladistvý. Byl umístěn do výchovného ústavu a ničím se ani nevyučil. V jeho trestním rejstříku lze spatřit trestné činy ublížení na zdraví, vydírání nebo nedovolené ozbrojování. V sedmnácti letech se zamiloval do paní Heleny, ke které se i nastěhoval. Jejich partnerský vztah označili později znalci za značně problematický a atypický. Nadměrné požívání alkoholických nápojů obou partnerů bylo příčinou častých vzájemných hádek a fyzických útoků, které se s množstvím požitého alkoholu neustále stupňovaly. Nejinak tomu bylo i osudného dne. Helena se vrátila z dopoledního nákupu s taškou plnou piv a lahví rumu. Když během krátkého odpoledne veškeré zásoby alkoholu došly, odjela na jízdním kole do restaurace v sousední obci. Protože se však s žádným alkoholem nevracela, rozjel se Milan za ní. Před restaurací zamkl kolo a vešel dovnitř, kde spatřil svojí družku. Později uvedl na policii: "Protože byla ožralá jako prase, vůbec jsem se s ní nebavil a šel jsem si sednout k jinému stolu." Během večera spolu již nepromluvili a každý se bavil po svém. Když Milan krátce po uzavírací době opouštěl s kamarádem restauraci, zvedla se také Helena. Společně pak všichni tři odjeli na jízdních kolech k domovu. Na křižovatce mezi obcemi Milan náhle zastavil a čekal na družku až její dojede. Jediným úderem jí poté srazil z kola na vozovku kde ji opakovaně tloukl pěstí a kopal do obličeje, hlavy a dalších částí těla. Soused, který vše z povzdálí pozoroval, ze strachu raději místo co nejdříve opustil. Těžce zraněnou ženu zanechal poté útočník na místě činu bez jakékoliv pomoci a odjel.

Za několik hodin po nálezů usmrcené ženy byl podezřelý zadržen v jejím bydlišti. Při výslechu na policii rozhodně popíral úmysl družku zabít či jí jinak vážněji ublížit. Připustil sice, že jí v minulosti v podobných situacích již mnohokrát fyzicky napadl a v jejím silně podnapilém stavu zanechal venku, ale družka se z toho vždy "vyspala" a bylo vše v pořádku. Důvody, proč jí zanechal a opustil na místě činu a poté sám odjel domů vysvětlil tím, že se na základě obdobných dřívějších situací domníval, že přijde později sama. Způsob, jakým reagoval na opilost družky a její chování, byl navíc pro jejich styl života natolik obvyklý, že na něm Milan neshledával nic podivného.

Milan byl na základě zjištěných skutečností vyšetřovatelem obviněn z trestného činu ublížení na zdraví s následkem smrti a poté vzat do vazby. Za jeden ze stěžejních a pro objektivní posouzení samotného skutku velmi podstatný důkaz považoval soud při svém rozhodování o vině obžalovaného soudně lékařskou expertizu. Z té mj. vyplynulo, že poškozená zemřela násilnou úrazovou smrtí, jejíž bezprostřední příčinou bylo zhmoždění mozku. Skutečnost, že by si zranění takového charakteru a rozsahu způsobila oběť sama, znalci shodně vyloučili. Soud také přihlédl k prvotní výpovědi korunního svědka, který byl přítomen celé události na místě činu a kterou poté za účasti policejních orgánů demonstroval. Jednání obžalovaného bylo soudem vyhodnoceno jako mimořádně nebezpečné - nejen, že byl útok spáchán hrubým a brutálním způsobem, ale pachatel se jej dopustil v době podmíněného odsouzení pro obdobnou trestnou činnost násilného charakteru, které se již v minulosti na své

družce dopustil. Po vyhodnocení všech důkazů byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání osmi a půl roku s uloženou ochrannou protialkoholní léčbou.